

Lekker Klaver in elkaar timmeren

By Tom-jan Meeus, www.nrc.nl

juni 14de, 2017

Nederlandse politiek, we weten het, is gepriegel. Drie maanden onderhandelen en dan stranden op twee alinea's - over deals die nog gesloten moeten worden inzake vluchtelingen die nog moeten vluchten. In de VS en het Verenigd Koninkrijk doen ze niet aan dit soort flauwekul. Hun politiek draait om de heldere keuze en de harde overgang. Na Obama: Trump. Na de EU: Brexit. Na May: geen May.

Het interessante is: ook in ons brandt het verlangen naar kraakhelder kiezen. Niemand kijkt er nog van op als ze in zo'n talkshow een onmogelijke stelling poneren („Kernenergie is goed voor het milieu”) en de politicus toewerpen: „Alléén ja of nee.”

En elke vijf jaar stelt een parlementariër imitatie van het *Question Time* uit de Britse Commons voor om onze Kamerdebatten spannender te maken. Het werkt alleen niet. Dit is niet het land van Churchill. Dit is het land van Pietje de Jong.

Ook de maandag mislukte onderhandelingen met GroenLinks eindigden in een harde overgang: Klaver, vier weken terug nog uitbundig geprezen, komt er niet meer in, lieten VVD, CDA en D66 weten. Ik geloof zeker dat GroenLinks-leider aanleiding gaf voor ruwe kritiek. Maar ik weet niet of deze afrekening tactisch erg verstandig was.

De VS en het VK bewijzen nogal uitbundig dat die hele politieke cultuur van harde overgangen vooral zelfdestructief is. Trump ontsloeg zijn fungerend minister van Justitie, nationaal veiligheidsadviseur en FBI-directeur, terwijl hij alweer twijfelt aan de zittende minister van Justitie: de onderzoeken tegen hem stapelen zich op.

De Britten versleten in één jaar al bijna twee premiers aan Brexit, en hebben nog steeds geen idee waar hun lichtzinnige avontuur eindigt. Intussen produceerden beide landen oppositieleiders - Sanders, Corbyn - die zich verliezen in heimweesocialisme. Hoe harder de keuze, hoe extremer de reactie.

Ook tegen die achtergrond mag je hopen dat ze in de Nederlandse formatie de verleiding van de harde overgang weer leren weerstaan. Segers, Roemer en Asscher - de laatste drie politici met wie 'het motorblok' een meerderheidscoalitie zou kunnen vormen - hebben natuurlijk ook gezien hoe ze met Klaver zijn omgesprongen.

Het gevolg: het zal VVD, CDA en D66 nu nóg meer inspanning en inschikkelijkheid kosten Segers of Roemer of Asscher aan tafel te krijgen. Anders gezegd: zij hebben hun kansen op een meerderheidscoalitie, toch al niet groot, nu zelf verder verkleind.

Dus het voelde vast goed - even lekker Klaver in elkaar timmeren - maar in werkelijkheid was het knap stom.